ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
Журналистика факультеті
ЮНЕСКО-ның журналистикасы мен коммуникациясы кафедрасы

OMO3301; - «Қазақ журналистикасының тарихы»
пәні бойынша қорытынды емтихан
БАҒДАРЛАМАСЫ

«6В03202 – Халықаралық журналистика» мамандығы бойынша білім беру бағдарламасы

Курс – 1
Семестр – 2
Кредит саны – 6 (Лекция-2, Семинар-3)

Алматы 2024 ж.

ОМО3301; «Қазақ журналистиксының тарихы» пәні бойынша қорытынды емтихан бағдарламасын Жұмыс оқу жоспары және Білім беру беру бағдарламасының пәндер каталогы негізінде құрастырған аға оқытушы, әлеуметтік ғылымдар магистрі Б.Т.Әшірбаев

ЮНЕСКО-ның журналистикасы мен коммуникациясы

кафедрасының мәжілісінде қарастырылды және мақұлданды

«__17_ » ______01________ 2024___ ж., № _5___ хаттама

Кафедра меңгерушісі   ____________________   Н.Т.Шыңғысова

Кіріспе

«Қазақ журналистиксының тарихы» – міндетті пәндер циклінің пәні болып табылады. Курс қоғаммен байланыс мамандығының теориялық негіздерін, студенттерге бүгінгі қоғам мен нарықтық экономикадағы қоғаммен байланыстың (PR) рөлі, PR-дың мамандық ретінде қалыптасуы мен дамуының маңызды кезеңдерін, бизнестің салалары, оның функциялары, әдістері және қызметтің негізгі бағыттары жайлы базалық білім беруді қарастырады. Студенттерге ішкі пиардың теориясы мен практикасын қолдана отырып, нарықтық қатынастар заңына сәйкес ережелерді таныстырады. Ұжымдық мәдениетті қалыптастырып, іскірлік қабілетті арттыруға машықтандырады.

Пән мақсаты

Студент ұлттық журналитика тарихынан мағлұмат алып, онда көтерілген тақырыпардың бүгінгі күнмен сәйкес тұстарын танып, ұрпақтар сабастығына бой жүгіртіп, ортақ мәселелерді таниды.

Күтілетін нәтижелер:

Бакалавр сатысындағы студенттер:
- қазақ журналистикасының тарихын тануға;
- негізгі газет-журналдардың шығу тарихын біліп, белсенді авторлар шығармаларын саралауға;
- ақтаңдақ беттерді зерделеп, жаңаша көзқарас қалыптастыруға;
- баспасөздің саяси құрал ретіндегі рөлін тануға;
- тәуелсіздік жылдарына дейін жабық болып, айтуға тыйым салынған мәселелерге үңілуге қол жеткізеді.

Қорытынды емтиханға ұсынылатын тақырыптар

1. Егемен елдің еркін баспасөзін айқындаңыз.
2. Қазақстандағы жекеменшік және тәуелсіз басылымдарға талдау жасаңыз.
3. 1985-1991 ж.ж. аралығындағы қазақ баспасөзі тарихын сарапқа салыңыз.
4. 1986 жылғы желтоқсан оқиғасының шынайы ақпарларына көз жүгірте отырып, талдау жасаңыз.
5. Қазіргі «Парасат», «Зерде», «Жалын» журналдарының мазмұндық сипатына тоқталыңыз.
6. 1933-1945, 1946-1953 жылдар арасындағы қазақ журналистикасын талдаңыз. «Жаңа әдебиет», «Жаңа мектеп», «Шаншар», «Жаршы», «Балға» журналдары мен «Жұмысшы» және «Ауыл тілі» газеттерінің тарихын қарастырыңыз.
7. «Ақ жол» газеті, «Шолпан», «Сана», «Кедей айнасы», «Әйел теңдігі» журналдарының зерттелуін сөз етіңіз.
8. Қазақ журналистикасының 1921-1933 жылдарда жарық көрген басылымдарына баға беріңіз.
9. «Жас азамат» газетінің жарияланымдарын, «Алаш» газетінде, «Абай» қоғамдық-саяси және әдеби журналында жарық көрген Б.Майлин, Ж.Аймауытов пен М. Әуезов мақалаларын талдаңыз.
10. «Қазақстан», «Қазақ» газеттерінің авторлары мен «Айқап» журналы көтерген саяси, әлеуметтік-экономикалық мәселелерді сөз етіңіз.
11. «Правда», «Ұшқын», «Дұрыстық жолы», «Қазақ тілі» газеттерінің тарихи жолын зерделеңіз.
12. Алаштанушы ғалым Сұлтанхан Аққұлының портретін ашыңыз.

13. Жиырмашыншы ғасыр басындағы қазақ баспасөзінің тирхын зерттеген зерттеушілер еңбегіне шолу жасаңыз.
14. Алаш қайраткерлерінің кино индустриясында көрініс табуын әңгімелеңіз.
15. Баспасөз тарихындағы қайшылықты тұлғалар туралы баяндаңыз.

Емтихан өткізу ережелері бойынша нұсқаулық

Емтихан өткізу платформасы - "Univer" АЖ.
Емтихан формасы стандартты болып табылады.
Емтихан түрі - жазбаша офлайн.
Емтиханның мақсаты – пән бойынша қол жеткізілген академиялық кезеңдегі нәтижелерді бағалау.

Мақсаты

- осы пән бойынша студенттердің білім деңгейін тексеру;
- студенттердің жазуға деген машығын бағалау;
- кәсіби саладағы практикалық міндеттерді шешу.

Емтихан жазбаша түрде аудиторияда - офлайн режимінде өткізіледі. Осы форматта тапсыру үшін білім алушы аудиторияға емтихан басталғанға дейін, 15 минут бұрын келуі керек.

Кезекші оқытушы емтихан парақтарын таратады, түбірде барлық қажетті сәйкестендірулерді толтырады, жауап парақтарында дербес деректер көрсетілмейді. Жауаптар көк түсті пастасы бар қаламсаппен жазылады. Емтиханда екі сағат ішінде үш сұраққа жауап беру керек. Жауаптар ғылыми зерттелген, материалдың сауатты қолданылуы түрінде беріледі. Логикалық реттілік, стиль, тұжырымдамалар, дәлелдер және сенімді мысалдар келтірілуі керек. Емтихан сұрақтарының тәртібі бойынша жауаптарды орналастыру қажет. Уақыт аяқталғаннан кейін емтихан парақтары кезекші оқытушыға. тапсырылады. Емтихан тапсыру тәртібі бұзылған жағдайда (шпаргалкалар пайдалану, мобильді құрылғылар, басқа білім алушылармен сөйлесу) тиісті шаралар қолданылады.

Емтихан парақтарын тіркеуші кеңсесінің қызметкерлері шифрлайды, тексереді және бағалау үшін "Univer"АЖ-ға енгізеді. Емтихан бағасы аттестаттау бетіндегі жұмысты 48 сағат ішінде тексергеннен кейін шығады. Егер білім алушы емтиханға дәлелді себеппен келмесе (құжаттың болуы), ол деканатқа рұқсат беру туралы өтініш жазуы керек. Емтиханды тапсыру бойынша толық нұсқаулық "Univer" АЖ-да білім алушының бетінде орналасқан (www.univer.kaznu.kz).

Емтиханға арналған тапсырмалардың шамамен типологиясы
1. ХХ ғасыр басындағы қазақ қоғамының райы мен реңін баяндаңыз
2. Отарлау саясатының саяси және экномикалық зардабына баға беріңіз.
3. Алаш кезеңін зерттеуші ғалымдар еңбегіне тоқталыңыз.

Емтиханға дайындалу үшін ұсынылатын әдебиет көздері

Базалықі оқулық

«Қазақ» газеті. Құрастырушылар: Ү.Сұбханбердина, С.Дәуітов, Қ.Сақов. – Алматы. 2010.

Негізгі

1. «Айқап». Құрастырушылар: Ү.Сұбханбердина, С.Дәуітов. – Алматы, 2000;
2. Бөкейхан Ә. Таңдамалы. – Алматы: Қазақ энциклопедиясы Бас редакциясы, – А., 2011.

3. Аллаберген Қ,, Нұсқабайұлы Ж,, Оразай Ф. Қазақ журналистикасының тарихы. – А., 2010.
4. Бекхожин Х. Қазақ баспасөзінің даму жолдары. – А., 2001.
5. Сұбханбердина Ү. Қазақтың революциядан бұрынғы мерзімді баспасөзіндегі материалдар. – А., 2013.
6. Ақынбекова А. ХХ ғасыр басындағы қазақ журналдары: тарихы, функциясы, типологиясы. –А: Қазақ университеті. -2021.
7. Қуантаев Н. Қазақ журналистерінің шеберханасы: Жүсіпбек Аймауытов публицистикасы. –А: Қазақ университеті. -2021.

Қосымша

1. 1.ҚР «Бұқаралық ақпарат құралдары туралы» Заңы /http://mfa.kz/index.php/kz
2. 2.Қамзин К. Ұлттық журналистика мектебі: кешегісі, бүгінгісі, келешегі /Abai.kz 11 сәуір 2019 http://ikaz.info/zhurnalist-mamandy-y-turaly, *Abai.kz 2020. сәуір.*

Бағалау саясаты

№	Критерий / балл	Дескрипторлар				
		Өте жақсы	Жақсы	Қанағаттанарлық	Қанағаттанарлық емес	
		90-100 % (30-33 балл)	70-89 (21-29 балл)	50-69 (14-20 балл)	25-49 (8-13 балл)	0-24 (0-7 балл)
1-сұрақ **33 балл**	Курс берген теориялық білімді таңдалған әдістеме мен технологияда пайдаланып, нақты практикалық тапсырмаларда қолдана білу.	Тапсырманы толық меңгеру, аргументтердің нақтылығы, теориялық білім мен практикалық біліктің сәйкестігі.	Тапсырманы ішінара ғана орындау, аргументтердің кемшілгі, практикалық тапсырмаларды орындаудың әлсіздігі, ғылыми стильдің толық сақталмауы.	Жауап атүсті, фактілерді бұрмалауға жол беру, аргументтердің аздығы, курс бойынша дерекөздерді өте аз мөлшерде қолдану, екіұштылық пен күмәнды тұстардың кездесуі.	Жауап дерек-дәйектерге негізделмеген, курс материалдарына сәйкес келмейді, аргументтердің жоқтығы.	Логикалық кисынның жоқтығы, берлген нақта тапсырмадан ауытқу, емлелік, стильдік кателерге жол бері, теория мен пракика талаптарының кездеспеуі.
2-сұрақ **33 балл**	**Критерий / балл**	**Өте жақсы**	**Жақсы**	**Қанағаттанарлық**	**Қанағаттанарлық емес**	

		90-100 % (30-33 балл)	**70-89 (21-29 балл)**	**50-69 (14-20 балл)**	**25-49 (8-13 балл)**	**0-24 (0-7 балл)**
	Ұсынылған праикалық тапсырмаға жан-жақты, жүйелі талдаудың жасалып, сараланып, ұқсастықтар мен ерекшеліктерінің көрсетіліп, қорытынды жасалуы.	Тапсырмен практикалық, ғылыми талдаудың барлық талапқа сай келуі, жауап мазмұны мен көлемінің толықтығы.	Жауапта ішнара сәйкеспейтін, нақтыланбаған фактілердің кездесуі, кейбір логикалық ауытқулардың ұшырауы.	Практиалық мысалдың аздығы, талас тудыратын, ғылыми дәлелденбеген деректердің кездесуі, ғылыми стиль мен мазмұндық сікессіздіктің ұшырвуы, анализ бен қорытындының аздығы.	Сұрақ пен жауаптың үйлемпейтін тұстарының кездесуі, қате деректер мен тұжырымдарың қолданылуы.	Ойдан шығарылған фактілерді қолдану, бұрмалаушылық пен негізсіс болжамдардың жасалуы, әріптік, стильдік қателердің тым көп кездесуі.
3-сұрақ **34 балл**	**Критерий / балл**	**Өте жақсы**	**Жақсы**	**Қанағаттанарлық**	**Қанағаттанарлық емес**	
		90-100 % (30-33 балл)	**70-89 (21-29 балл)**	**50-69 (14-20 балл)**	**25-49 (8-13 балл)**	**0-24 (0-7 балл)**
	Практикалық тапсымалардың талапқа сай орындалуы, курс бойынша берілген теориялық білімнің толық, жан-жақты меңгерілуі, алға қойылған мақсат пен міндеттің толық игерілуі.	Курс мазмұнын толық, жүйелі игеру, теорялық білім мен практикалық біліктің талапқа сай орындалуы, сауаттылық деңгейінің жоғарылығы, жазу мәнерінің талапқа сәйкестігі.	Жауапта ішнара қате, нақтыланбаған деректердің кездесуі, жауаптың кейбір тұстарында атүсті, ғылыми дәлеоленбеген немесе талас тудыратын фактілердің ұшырасуы.	Толық анализдың жасалынбауы, ой-пікірлер мен тұжырымдарда қайшылықтардың кездесуі, ғылыми стильде ауытқушылықтардың ұшырауы, бұрмаланған декертердің қолданыуы, практиалық мысалдар мен айғақтардың өте аз мөлшерде пайд аланылуы.	Тақырыптан ауытқу, теорияның жоқтығы, ғылыми өлшемдердың бұзылуы, дидактикағa ұшырап, құр баяндау мен көпсөзділіктің кездесуі.	Емлелік, стильдік қатередің көптігі, сұрақ пен жауап мазмұнының сәйкес келмеуі, тақырпқа қатысты мысалдар мен дәлелдердің мүлдем жоқтығы.

Бағалау жүйесі

Әріптік жүйе бойынша бағалау	Ұпайлардың сандық баламасы	%-дық қатынасы	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	

C+	2,33	70-74	Қанағаттанарлық
C	2,0	65-69	
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
FX	0	25-49	Қанағаттанарлық емес
F	0	0-24	
I (Incomplete)	-	-	«Дисциплина аяқталмаған» *(GPA есептеу кезінде есепке алынбайды)*
P (Pass)	-	-	«Есептелді» *(GPA есептеу кезінде есепке алынбайды)*
NP (No Pass)	-	-	«Есептелінбейді» *(GPA есептеу кезінде есепке алынбайды)*
W (Withdrawal)	-	-	«Дисциплинадан бас тарту» *(GPA есептеу кезінде есепке алынбайды)*
AW (Academic Withdrawal)			Академиялық себептер бойынша пәннен шығару *(GPA есептеу кезінде есепке алынбайды)*
AU (Audit)	-	-	«Дисциплина тыңдалды» *((GPA есептеу кезінде есепке алынбайды)*
Атт.		30-60 50-100	Аттестацияланды
Атт. жоқ		0-29 0-49	Аттестацияланған жоқ
R (Retake)	-	-	Дисциплинаны басынан оқу

Емтихан тапсырғанда сәттілік!

Журналистика факультетінің деканы,
ф.ғ.к , доцент____Көпбаев Т.М

ЮНЕСКО-ның журалистика және коммуникация
кафедрасының меңгерушісі, ф.ғ.д., проф________________Шыңғысова Н.Т.

Лектор
Әлеуметтік ғылымдар магистрі, аға оқытушы________________Әшірбаев Б.Т